

GRUNDLAGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2006 rd

Talmanskonferensens förslag till ändring av 23 och 48 § i riksdagens arbetsordning

Lagmotion med förslag till lag om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 december 2006 talmanskonferensens förslag till ändring av 23 och 48 § i riksdagens arbetsordning (TKF 4/2006 rd) till grundlagsutskottet för beredning.

Lagmotion

I samband med talmanskonferensens förslag har utskottet behandlat en lagmotion om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode (LM 169/2006

rd), som remitterades till utskottet den 19 december 2006.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagens andre vice talman Ilkka Kanerva
- riksdagens generalsekreterare Seppo Tiitinen, riksdagens kansli
- professor Mikael Hidén.

TALMANSKONFERENSENS FÖRSLAG OCH LAGMOTIONEN

Talmanskonferensen föreslår ändringar i 48 § i riksdagens arbetsordning om tillstånd till frånvaro och anteckning av frånvaro i protokollet från plenum. Förslaget går ut på att ledamöterna inte längre ska behöva anhålla om tillstånd att vara borta från riksdagsarbetet. I protokollet antecknas frånvaro från plenum om orsaken är att ledamoten sköter ett uppdrag i anknytning till riksdagsarbetet eller är sjuk. Frånvaro av andra skäl antecknas inte längre i protokollet. Talmanskonferensen föreslår inga ändringar i arbetsordningens bestämmelser om namnupprop. Däremot föreslås en ändring i 23 § i arbetsordningen så att meddelanden och redogörelser från

statsrådet kan behandlas i samma plenum under vilket redogörelsen meddelas ha inkommit.

Bestämmelserna avses träda i kraft den 22 mars 2007.

I lagmotionen föreslås att 2 § 3 och 4 mom. i lagen om riksdagsmannaarvode ändras så att där inte nämns att riksdagen eller talmanskonferensen beviljar tillstånd till frånvaro. I fråga om detta hänför sig lagmotionen till talmanskonferensens förslag om ändring av 23 och 48 § i riksdagens arbetsordning. Dessutom föreslås att 6 § i lagen om riksdagsmannaarvode gällande anslag för ersättning av kostnader upphävs.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 22 mars 2007.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Det främsta syftet med talmanskonferensens förslag är att slopa det nuvarande systemet för behandling av riksdagsledamöternas tillstånd att vara borta från riksdagsarbetet. Enligt det gällande 48 § 1 mom. i riksdagens arbetsordning kan talmanskonferensen bevilja en riksdagsledamot tillstånd till längst en veckas frånvaro från plenararbetet av någon annan orsak än sjukdom eller ett uppdrag i anknytning till riksdagsarbetet. Tillståndssystemet är tungt att administrera, så som närmare framgår av motiven till förslaget. Ledamöterna har ett politiskt ansvar och därför behövs det inte något system för att offentligt övervaka deras verksamhet.

Förslaget innebär ingen ändring i bestämmelserna om namnupprop eller anteckningarna om närvaro i protokollet från plenum. I protokollet ska det antecknas vilka ledamöter som är borta från plenum på grund av sjukdom eller ett uppdrag i anknytning till riksdagsarbetet. I motiven till förslaget sägs att riksdagen fortsättningsvis ska föra offentlig statistik över frånvaron. Statistiken över närvaro och frånvaro i utskotten avses bli samordnad med motsvarande statistik över plenum.

Med hänvisning till talmanskonferensens förslag och övrig utredning anser utskottet att förslaget är behövligt och motiverat. Utskottet tillstyrker förslaget med följande anmärkningar och ändringsförslag.

Enligt förslaget ska det i protokollet över plenum bl.a. antecknas om frånvaron beror på sjukdom. Andra orsaker som ska vara jämförbara med sjukdom är moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet. Men sådan ledighet är knappast jämförbar med sjukdom. För att bestämmelsen ska bli exakt har utskottet kompletterat momentet så att ledigheterna nämns där.

Enligt 48 § 2 mom. i förslaget till arbetsordning kan talmanskonferensen utfärda anvisningar om registreringen av närvaro vid och frånvaro från riksdagsarbetet. I anvisningarna föreskrivs närmare om hur registreringen av, anmälningen om och statistikföringen över frånvaro sker. Det

behövs nog anvisningar om detta. Men utskottet ser det också som viktigt att talmanskonferensen utfärda anvisningar om vilka uppdrag som enligt 1 mom. är jämförbara med riksdagsarbete. I sista hand är det ledamöterna själva som har ansvaret för att anmäla sin frånvaro. Därför måste de ha färskan anvisningar att tillgå i fråga om vilka uppdrag som anses hänga samman med riksdagsarbetet. Utskottet har justerat ordalydelsen i 48 § 2 mom. på detta sätt.

Lagmotionen om ändring av lagen om riksdagsmannaarvode hör samman med det föreliggande förslaget till ändring av riksdagens arbetsordning. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

Förslag till beslut

Med stöd av det som sagts ovan föreslår grundlagsutskottet

att talmanskonferensens förslag till ändring av riksdagens arbetsordning godkänns i övrigt men 48 § med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att lagförslaget i lagmotionen godkänns utan ändringar.

Utskottets ändringsförslag

48 §

Registrering av frånvaro

Uppgifter om frånvaro från plenum på grund av uppdrag i anknytning till riksdagsarbetet eller sjukdom *eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledighet* antecknas i protokollet från plenum.

Talmanskonferensen (*utesl.*) utfärda anvisningar om *de uppdrag som räknas in i riksdagsarbetet samt om registreringen av närvaro (utesl.)* och frånvaro (*utesl.*).

Helsingfors den 7 februari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kimmo Sasi /saml
medl. Heidi Hautala /gröna
Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vänst
Outi Ojala /vänst
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /cent

Markku Rossi /cent
Simo Rundgren /cent
Arto Satonen /saml
Seppo Särkiniemi /cent
Ilkka Taipale /sd
Astrid Thors /sv
Jan Vapaavuori /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Sami Manninen.

RESERVATION

Motivering

Jag omfattar betänkandet i övrigt men anser att förslaget i lagmotionen om ändring av 2 § 4 mom. i lagen om riksdagsmannaarvode bör ändras så att det motsvarar den gällande bestämmelsen. Enligt den gällande lagen kan talmanskonferensen av vägande skäl besluta att riksdagsmannaarvodet eller en del av det inte betalas även om ledamoten inte har begärt ett avbrott i utbetalningen under den tid han eller hon är frånvarande.

Det är möjligt att en ledamot har ett godtagbart hinder för att delta i riksdagsarbetet — exempelvis ett annat uppdrag som han eller hon sköter på viss tid — men inte begär något avbrott i utbetalningen av arvodet. Den formulering som majoriteten av utskottet godkänt gör det i sådana fall inte möjligt att avbryta utbetalningen av riksdagsmannaarvodet. Det föregående 3 mom. gäller bara fall där ledamoten upprepade gånger underlåter att delta i riksdagsarbetet utan något godtagbart hinder. Enligt min åsikt finns det inget skäl att skapa en sådan här

lucka som inte finns i den gällande lagen om riksdagsmannaarvode.

Förslag

Med stöd av det som sagts ovan föreslår jag att

lagförslaget i lagmotionen godkänns i övrigt men 2 § 4 mom. med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag:

2 §

— — — — —
På riksdagsledamotens begäran eller av något annat vägande skäl kan talmanskonferensen besluta att riksdagsmannaarvodet eller en del av det inte skall betalas under den tid ledamoten är frånvarande, om frånvaron varar längre än en månad.
—————

Helsingfors den 7 februari 2007

Johannes Koskinen /sd